

JAK WYBRAĆ STUDIA WYŻSZE?

1. DLA KOGO STUDIA?

Czy wiesz kto powinien studiować, a kto iść od razu do pracy lub do szkół pomaturalnych?

Wbrew obiegowej opinii, która krąży od jakiegoś czasu, specjaliści nadal tłumaczą, że studiować na prawdę warto. Nie każdy jednak nadaje się do tej formy zdobywania wykształcenia. Studiować powinny osoby, które chcą zdobywać wykształcenie, otwierające im drogę do lepszych zarobków i bardziej intensywnego rozwoju zawodowego. Co zatem dadzą Ci studia?

- ☐ nauczą Cię jak się uczyć,
- ☐ umożliwią Ci dogłębne poznanie wybranej branży,
- ☐ dostarczą Ci wiedzy uniwersalnej, która będzie przydatna także w sytuacji, kiedy chciałbyś pracować w innej branży niż wybrany kierunek,
- ☐ dostarczą Ci barwnego, ciekawego i stymulującego otoczenia,
- ☐ rozwiną w Tobie umiejętności społeczne,
- ☐ umożliwią Ci wykonywanie zawodów, w których „mgr” przed nazwiskiem jest niezbędny,
- ☐ wyróżnią Cię spośród osób, które na studia się nie dostały.

Z tych powodów osoby, dla których powyższe punkty wydają się atrakcyjne, powinny rozpocząć naukę na studiach wyższych. Osoby, dla których uczenie się i kilkuletnie zdobywanie wykształcenia wydaje się męczące powinny zdecydować się na wybór szkół pomaturalnych. Pracę zarobkową rozpoczną też osoby, które wcześniej zdobyły już zawód, np. w szkołach zawodowych i najważniejsze jest dla nich zarabianie pieniędzy a okres ewentualnej dalszej nauki przesunąć na później.

2. TWOJE PREDYSPOZYCJE.

Czy znasz swoje wiodące skłonności edukacyjno - zawodowe?

Predyspozycje zawodowo – edukacyjne są jednym z ważniejszych kryteriów przy wyborze kierunku studiów. Powinieneś je znać, aby skutecznie dokonać wyboru. Możemy wyróżnić przykładowe preferencje występujące u każdego człowieka (z różnym nasileniem):

- ☐ preferencje przedmiotowe – zainteresowanie pracą z wykorzystywaniem maszyn, narzędzi i urządzeń. To również zainteresowania mechaniką, techniką i pokrewnymi dziedzinami,
- ☐ preferencje społeczne – zainteresowanie kontaktem z ludźmi w sytuacjach życia codziennego i w pracy zawodowej. To chęć pracy z człowiekiem, przy obsłudze klienta, pomocy społecznej czy uczeniu innych,
- ☐ preferencje menedżerskie – zainteresowanie osiągnięciem sukcesów w pracy, kierowanie zespołem pracowników. To potrzeba pracy w zawodach, gdzie będziesz liderem lub kierownikiem, podejmować decyzje i nadzorować pracę innych,
- ☐ preferencje twórcze – zainteresowanie tworzeniem nowych idei, przedmiotów, programów czy wytworami sztuki. To silna potrzeba pracy w kreatywnym i twórczym środowisku, w którym będziesz mógł wyrazić siebie i swoje pomysły,

- ☐ preferencje wykonawcze – zainteresowanie pracą w której najważniejsza jest dokładność i sumienność. To chęć pracy w zawodach biurowych, urzędniczych i administracyjnych,
- ☐ preferencje analityczne – zainteresowanie pracą badawczą, naukową. To potrzeba pracy w zawodach, gdzie będziesz wykorzystywał swoje zdolności intelektualne, dociekał i sprawdzał, zastanawiał się i oddawał refleksji.

3. OCENY SZKOLNE.

Czy wiesz w jaki sposób Twoje oceny wpłyną na wybór a następnie przebieg studiów?

Oceny szkolne są zazwyczaj głównym powodem wyboru określonego kierunku studiów. Przecież to oczywiste, że skoro masz czwórki czy piątki z matematyki czy języka polskiego, są to Twoje ulubione przedmioty. Ale czy na pewno? Zastanów się nad tym dobrze. Są takie sytuacje, kiedy oceny z przedmiotów szkolnych nie idą w parze z faktycznymi zainteresowaniami. Ktoś może przecież lubić historię czy geografię, ale z różnych przyczyn (tylko jemu znanych) ma z tych przedmiotów niższe oceny. Zanim zatem wybierzesz kierunek studiów wg najlepszych ocen, pomyśl, czy to jest na prawdę ten kierunek, o którym marzysz. Do matury podejdź z tych przedmiotów, które są dla Ciebie ciekawe. Pamiętaj o tym, że na wybranych przez siebie studiach będziesz uczył się podobnych przedmiotów, a nie chcesz przecież męczyć się z tymi, których nie lubisz? Wyobraź sobie, że rezygnujesz z ulubionej biologii na rzecz średnio lubianej matematyki i wybierasz studia ekonomiczne. Matematyki będzie na tych studiach całkiem sporo - przemyśl to dobrze.

Oceny nie zawsze są wyznacznikiem uzdolnień w danym przedmiocie, a na pewno wyznacznikiem zdolności do uczenia się, ale czy pasji i zainteresowań?

4. ZAWODY PRZYSZŁOŚCI.

Czy wiesz kogo poszukują dziś pracodawcy, a kogo poszukiwać będą za 5 lat?

Taka wiedza, to obok określenia Twoich predyspozycji, najważniejszy element w podejmowaniu wyboru. Nie chcesz przecież wybrać kierunku studiów, na który nie będzie zapotrzebowania na rynku pracy. Bezrobotnym nikt nie chce zostać, a zmieniać zawód zaraz po ukończeniu studiów też nie ma większego sensu. Zanim poznasz zawody, na które powinieneś zwrócić uwagę, poznaj branże, które określane są mianem „przyszłościowych”, łatwiej Ci będzie sprawdzić, czy kierunek studiów zgodny z Twoimi predyspozycjami jest wśród zawodów rozchwytywanych na rynku pracy:

- ☐ edukacja,
- ☐ informacja, kultura
- ☐ obszar biotechnologii
- ☐ obszar nowoczesnych operacji finansowych,
- ☐ branża informatyczna,
- ☐ ochrona środowiska,
- ☐ ochrona zdrowia i opieka społeczna.

5. PIENIĄDZE

Czy wiesz ile kosztuje studiowanie i skąd wziąć na nie pieniądze?

W zależności od tego jaki kierunek wybierzesz będziesz musiał zapłacić za niego więcej lub mniej pieniędzy. Na cenę studiów wpływa kilka przykładowych elementów:

- ☐ przyszłość samego kierunku (im bardziej atrakcyjny kierunek na rynku pracy, tym cena może być wyższa),
- ☐ miejscowość, w której znajduje się uczelnia,
- ☐ wykładowcy i praktycy zatrudniani przez szkołę,
- ☐ długość studiowania (inne ceny mają studia licencjackie, inne magisterskie i jeszcze inne studia podyplomowe),
- ☐ jakość programu nauczania,
- ☐ liczba praktyk.

Zanim zatem wybierzesz kierunek, zorientuj się jaka jest jego cena i czy możesz płacić w ratach czy będziesz opłacać swoją naukę w jednej transzy. Czasami zapłacenie za rok czy semestr z góry będzie opłacalne, rozbiecie na kilka rat może być nieco kosztowniejsze, ale decydują się na nie osoby, które nie są w stanie wyłożyć większej gotówki na raz.

Jako osoba dorosła, która rozpoczyna samodzielne życie, warto, abyś poznał sposoby zdobycia pieniędzy na swoją naukę, nie zawsze rodzice czy opiekunowie będą przecież mogli Tobie pomagać.

- ☐ Stypendium socjalne – ten rodzaj finansowania funkcjonuje na wielu uczelniach wyższych. Przysługuje studentom, których dochód na jedną osobę w rodzinie jest niewielki. Po szczegółowe informacje powinieneś zgłosić się do działu spraw socjalnych w dziekanacie wydziału. Każda uczelnia ma różne stawki takich stypendiów i sposoby ich przyznawania.
- ☐ Stypendium za wyniki w nauce – ta forma pomocy studentom funkcjonuje prawie na każdej uczelni. Wysokość stypendium różni się w zależności od uczelni i kierunku. Zazwyczaj student, który poświęci trochę więcej czasu na naukę jest w stanie otrzymać nagrodę w postaci stypendium. Dobry student może otrzymywać pieniądze od swojej uczelni przez cały czas trwania nauki. Więc warto, abyś pomyślał o tym już na początku, zanim zaczniesz się uczyć i zdawać pierwsze egzaminy semestralne.
- ☐ Praca stała – jeśli chcesz wybrać studia w trybie zaocznym, na pewno będziesz musiał poszukać stałe źródło zarobków. Szczególnie w dużych miastach wiele firm poszukuje do pracy studentów w różnych branżach. Może to być np. praca biurowa, praca w gastronomii czy handlu. Dzięki temu będziesz też zdobywał cenne doświadczenia zawodowe.
- ☐ Prace dorywcze – w ciągu roku akademickiego możesz spróbować poszukać dorywczej pracy, np. wieczorami lub w weekendy (zwłaszcza kiedy studiujesz dziennie). Duża grupa studentów w ten sposób właśnie opłaca swoje studia. Mogą to być prace związane z promocjami, handlem czy gastronomią. Pamiętaj jednak, aby skutecznie godzić pracę z nauką!
- ☐ Prace wakacyjne – to również świetny pomysł na uzupełnienie portfela. Studenci często wyjeżdżają do pracy za granicę w okresie wakacyjnym, by w ten sposób zarobić i przywieźć do kraju większy zasób gotówki, który starczy na cały rok. Biura Karier i Wojewódzkie Urzędy Pracy posiadają często oferty pracy dla osób uczących się, w okresach wakacyjnych.

6. TRYB I RODZAJ STUDIÓW

Czy wiesz w jakim trybie będziesz studiował i jaki rodzaj studiów chcesz ostatecznie ukończyć?

Decydując się na wybór określonego kierunku studiów oraz uczelni musisz wziąć pod uwagę dwie ważne sprawy:

- ☐ Tryb studiów,
- ☐ Rodzaj studiów.

Masz do wyboru 3 tryby studiowania:

- ✓ **Dzienny** – zajęcia na uczelni odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od wczesnych rannych do popołudniowych, w tym trybie masz wolny weekend.
- ✓ **Zaoczny** – zajęcia na uczelni odbywają się w weekendy, przy czym pierwszy dzień to już popołudnie piątkowe. W tym trybie musisz być przygotowany na naukę w soboty i niedziele od wczesnych godzin rannych do późnych, często wieczornych. Zazwyczaj takie studiowanie odbywa się w formie zjazdów co dwa tygodnie. Tryb zaoczny skierowany jest szczególnie do osób pracujących.
- ✓ **Wieczorowy** – najrzadziej spotykany na uczelniach, dotyczy nauki w ciągu tygodnia, popołudniami i wieczorami. W tym trybie masz wolne weekendy, chyba, że będziesz musiał zrobić praktyki w te dni wolne. Ten tryb jest skierowany do osób, które pracują zawodowo w ciągu tygodnia.

W zależności od kierunku jaki wybierzesz, będziesz stał przed wyborem rodzaju studiów:

- ✓ **Studia licencjackie** – tzw. studia I stopnia, trwają 3 lata, dają Ci tytuł licencjata danej branży i oznaczają, że posiadasz już po nich wykształcenie wyższe. Większość kierunków można studiować w tej formie. Po ukończeniu licencjata możesz szukać pracy lub kontynuować naukę na studiach tzw. II stopnia – magisterskich.
- ✓ **Studia magisterskie uzupełniające** – tzw. studia II stopnia. Trwają dwa lata i można je wybrać po ukończeniu studiów licencjackich. Są to zazwyczaj studia specjalizujące w danej dziedzinie. Niektórzy studenci wybierają studia magisterskie te same, co w przypadku licencjackich, jako ich kontynuację. Studia II stopnia są też dobrym sposobem na rozszerzenie kwalifikacji i wybór innego, choć pokrewnego kierunku.
- ✓ **Jednolite studia magisterskie** – są to studia, które dotyczą tylko wybranych kierunków, których nie można rozbić na studia I i II stopnia. Dotyczą takich kierunków jak np. kierunki medyczne czy adwokackie. Oznacza to, że będziesz studiował taki kierunek nieprzerwanie przez 5 czy nawet 6 lat, aby uzyskać odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia.

7. PROGRAM STUDIÓW

Czy wiesz czym jest program studiów i czy widziałeś ten związany z Twoimi wymarzonymi?

Uwaga! To ważny element wyboru uczelni i kierunku. Rzadko się zdarza, że przyszły student szuka takich informacji na stronie internetowej czy nawet w dziekanacie uczelni. A powinien! Program studiów to szczegółowy wykaz przedmiotów, których będziesz się uczyć. Od niego

zależy często poziom nauczania i wartość dyplomu, który otrzymasz po ukończeniu studiów. Jak myślisz, dlaczego pracodawcy doceniają jedne uczelnie i kierunki studiów a inne nie? Właśnie ze względu na programy nauczania. Koniecznie zatem po wyborze potencjalnej uczelni poszukaj na jej stronie internetowej przykładowego programu, a jeśli go nie znajdziesz, skontaktuj się z dziekanatem. Masz prawo wiedzieć, czego będziesz się uczyć!

Zwróć też uwagę na dodatkowe elementy wybranych studiów:

- ☐ czy uczelnia posiada platformę e-learningową,
- ☐ czy uczelnia oferuje możliwość studiowania na urządzeniach mobilnych (telefony, tablety),
- ☐ czy uczelnia posiada Wirtualny Dziekanat,
- ☐ czy uczelnia zapewnia miejsca praktyk czy student musi ich szukać samodzielnie,
- ☐ czy uczelnia prowadzi wymianę studentów zagranicznych,
- ☐ czy uczelnia prowadzi projekty ze środków unijnych,
- ☐ czy uczelnia wspiera studentów niepełnosprawnych,
- ☐ czy uczelnia posiada Biuro Karier?

Są to dodatkowe atuty, zwiększające możliwości i atrakcyjność Twojego studiowania!

8. KIERUNKI I SPECJALNOŚCI

Czy wiesz jakie specjalności na danym kierunku masz do wyboru i jak zabezpieczyć się przed ryzykiem nieutworzenia wybranej specjalności na danej uczelni?

Wybór kierunku studiów jest podstawowym wyborem jakiego musisz dokonać, aby rozpocząć studia. Raz rozpoczęty kierunek na zawsze zostanie w Twoim CV. Uczelnie prześcigają się w tworzeniu różnorodnych kierunków, nie zawsze niestety w odpowiedzi na wymagania rynku pracy. Są uczelnie które oferują studentom studia na kilkudziesięciu nawet kierunkach. Przed wyborem sprawdź czy oferta uczelni jest spójna, czy profil studiowania jest jednolity.

9. EGZAMINY I OCENY MATURALNE

Czy wiesz, które uczelnie mają swoje wewnętrzne egzaminy i jakie są progi punktowe podczas rekrutacji?

Zdając maturę, masz na pewno na uwadze liczbę punktów jakie uzyskasz, aby dostać się na wymarzony kierunek studiów. Koniecznie sprawdź wymagania wybranych uczelni, jakie stawiają kandydatom, szczególnie w przypadku studiów dziennych publicznych, gdzie nauka jest bezpłatna. Nie na wszystkie uczelnie i kierunki wystarczy zdać maturę. W celu dostania się na niektóre elitarne kierunki trzeba zdać dodatkowe testy. Może to być egzamin pisemny, czy nawet rozmowa kwalifikacyjna. Uczelnie artystyczne mogą wymagać od Ciebie egzaminu praktycznego (będziesz musiał coś namalować) a akademie wychowania fizycznego być może poproszą Cię o podejście do dodatkowego egzaminu sprawnościowego. Wszystko oczywiście zależy od typu uczelni i jej prestiżu. Pamiętaj o tym, przed wyborem kierunku!

10. PIERWSZE KROKI STUDENTA.

Czy wiesz co powinieneś zrobić już jako świeżo upieczony student?

Po wyborze uczelni i otrzymaniu informacji, że zostałeś przyjęty do grona studentów, warto, abyś zastanowił się nad organizacyjną częścią Twojego studiowania. O czym powinieneś pomyśleć?

- ☐ gdzie będziesz mieszkać? Jeśli studiujesz po za domem, już kilka miesięcy przed rozpoczęciem studiów znajdź wygodne lokum. Może to być pokój u rodziny, znajomych albo wynajęty za odpowiednią opłatą. Niektórzy studenci mieszkają w akademikach, jeśli uczelnia takie posiada.
- ☐ gdzie znajduje się uczelnia, jaki jest do niej dojazd?
- ☐ jakie będziesz ponosić koszty dojazdu, czy będziesz docierał na uczelnię pieszo czy jeździł środkami komunikacji miejskiej (autobusy, tramwaje), jakie są ceny biletów?
- ☐ ile będzie kosztowało Cię miesięczne utrzymanie? Policz koszty jedzenia, czynszu, dojazdów, pamiętaj o kosztach kserowania materiałów na uczenie i zakupu książek.
- ☐ zapoznaj się z budynkami uczelni. Dowiedz się czy wszystkie zajęcia będą realizowane w jednym miejscu, czy uczelnia ma bibliotekę, salę komputerową, salę gimnastyczną i gdzie się znajdują.
- ☐ pomyśl też o rozrywkach, poczytaj o mieście, do którego ew. się przeprowadzisz, zobacz co można robić w wolnym czasie i w jakiej cenie (kina, teatry, muzea, puby, dyskoteki).
- ☐ zapoznaj się z ofertą kulturalną miasta, większe miejscowości mają specjalne zniżki dla studentów.